

МАРИУПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра культурології та інформаційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри культурології
та інформаційної діяльності

Ю.С. Сабадаш

«27» серпня 2020 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

НДПП 1.2.17. Культура повсякденності

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Освітньо-професійна програма Культурологія

Спеціальність 034 «Культурологія»
(код та найменування спеціальності)

Спеціалізація «Культурно-дозвілєва діяльність»
(назва спеціалізації)

Факультет історичний факультет
(назва факультету)

2020 – 2021 навчальний рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Культура повсякденності» для студентів ОПІ 034 «Культурологія», ОС «Бакалавр», денної та заочної форм навчання.

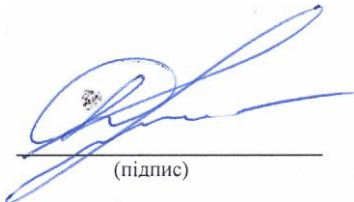
Розробник:

Сабадаш Ю. С., доктор культурології, професор кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри культурології та інформаційної діяльності МДУ

Протокол № 1 від «27» серпня 2020 року,

Завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності

(підпис)

Сабадаш Ю.С.
(прізвище та ініціали)

© Ю.С.Сабадаш, 2020рік
© МДУ, 2020 рік.

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів ECTS: 3 Денне відділення – 3 Заочне відділення – 3	02 Гуманітарні науки 034 Культурологія ОС Бакалавр Спеціалізація «Культурно-дозвіллева діяльність»	Нормативна	
Модулів – 3 Змістових модулів – 2 Загальна кількість годин: денна -90 заочна - 120		Рік підготовки	
		4-й	4-й
		Семестр	
		7-й	7-й
		Лекції	
		14 год.	6 год.
		Семінарські	
		8 год.	6 год.
		Практичні	
		8 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		59 год.	103 год
		Індивідуальні завдання:	
		1 год.	1 год.
Вид контролю			
Екзамен			

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить: ..

для денної форми навчання – 40/60

для заочної форми навчання – 40/60

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета курсу – забезпечити студента теоретичним і методологічним інструментарієм, що дозволяє аналізувати різні феномени повсякденної культури з урахуванням сучасного стану гуманітарного знання.

Завдання навчальної дисципліни: теоретичні аспекти культури повсякденності, наукову термінологію; отримати знання про західноєвропейську і українську повсякденності; отримати навички самостійного аналізу теоретичних і практичних проблем повсякденної культури, мати здатність до абстрактного мислення, аналізу, синтезу.

Місце навчальної дисципліни в освітній програмі – навчальна дисципліна «Культура повсякденності» входить до компоненту дисциплін професійної підготовки, призначених для студентів, що навчаються на спеціальності «Культурологія».

Передумови для вивчення дисципліни

«Культура повсякденності» вивчається на IV курсі і тісно пов'язана з навчальними дисциплінами культурологічного і історичного циклів, а також навчальними дисциплінами «Культурологія», «Філософія культури», «Історія світової культури» та ін.

Результати навчання. Студент повинен:

знати:

- мету, завдання, ключові поняття курсу;
- основні історичні періоди культури повсякденності та їхні типологічні особливості;
- функції культури повсякденності в різних аспектах у контексті історії.

вміти:

- вільно оперувати науковою термінологією по курсу;
- застосовувати знання у своїй професійній діяльності;
- володіти категоріальним апаратом і методами, використовуваними при вивченні культури повсякденності;
- удосконалювати і розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень.

3. Програма навчальної дисципліни

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ I.

ПОВСЯКДЕННІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ НАУК

Тема 1. Поняття повсякденності та культури повсякденності

Загальна характеристика повсякденності. Критерії виділення повсякденного. Історичний характер повсякденності. Культура повсякденності. Основні підходи до вивчення повсякденності. Повсякденність як предмет історичного дослідження. Соціологічні дослідження повсякденності. Культура повсякденності і cultural studies

Тема 2. Хронотоп повсякденності

Простір повсякденності. Простір повсякденності як фізичний простір. Простір повсякденності як соціальний простір. Час повсякденності. Загальна характеристика часу повсякденності. Час повсякденного і неповсякденного: проблема кордонів. Структура часу повсякденності.

Тема 3. Речовий світ повсякденної культури

Річ як феномен культури: функціональний аспект. Образ речей. Людина і річ: режими взаємодії. Подарунок. Природа подарунка. Риси нової культурної епохи в повсякденному житті.

Тема 4. Тілесність і тілесні практики в культурі повсякденного

Тіло як феномен культури. Тіло як культурний конструкт. Одяг та костюм в культурі повсякденності. Одяг як річ: функціональний підхід. Одяг як елемент тілесності. Одяг як мову: семіотичний підхід.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ II.

ЕМОЦІЇ ЯК ФЕНОМЕН ПОВСЯКДЕННОЇ КУЛЬТУРИ

Тема 5. Історія вивчення емоцій

Основні поняття історії емоцій. Школа «Анналів» Л. Февр. Конструктивістський підхід до вивчення емоцій. Значення емоцій для реалізації інтегративної та регулятивної функцій культури.

Тема 6. Гастрономічна культура: структура та функції

Їжа як знак соціальних і культурних явищ. Культурологічні підходи до вивчення культурної семантики їжі і харчового коду культури. К. Леві-Стросс «Міфологіка», М. Дуглас «Їжа та культура», Р. Барт «Основи семіології». Гастрономічна культура та її функції. Аналіз гастрономічних уподобань людини у дослідженнях культури повсякденності. Ставлення до їжі в різних культурах та в різні історичні періоди.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Кількість годин													
Назви змістових модулів і тем	денна форма							заочна форма					
	усього	у тому числі						у тому числі					
		лекції	практ.	сем	лаб	інд	с.р.	усього	лекції	сем	лаб	інд	с.р.
МОДУЛЬ І.													
Змістовний модуль І. ПОВСЯКДЕННІСТЬ ЯК ОБ'ЄКТ ДОСЛІДЖЕННЯ													
Тема 1. Поняття повсякденності та культури повсякденності	12	2					10	17	2				15
Тема 2. Хронотоп повсякденності	20	4	2	2			12	17		2			15
Тема 3. Речовий світ повсякденної культури	15	2	1	2			10	20		2	2	1	15
Тема 4. Тілесність і тілесні практики в культурі повсякденного	17	2	1				13	21	2				19
Разом за змістовим модулем 1	64	10	4	4		1	45	75	4	4	2	1	64
Змістовний модуль ІІ. ЕМОЦІЇ ЯК ФЕНОМЕН ПОВСЯКДЕННОЇ КУЛЬТУРИ													
Тема 5. Історія вивчення емоцій	13	2	2	2			7	23	1		2		20
Тема 6. Гастрономічна культура: структура та функції	13	2	2	2			7	22	1	2			19
Разом за змістовим модулем 2	26	4	4	4			14	45	2	2			39
Всього годин:	90	14	8	8		1	59	120	6	6	4	1	103
МОДУЛЬ ІІ.													
ІНДЗ						1						1	
Всього годин:	90	14	8	8		1	59	120	6	6	4	1	103

5. Теми семінарських занять.

№ з/п	Назва теми	години	
		Ден.	Заоч.
1.	Повсякденність як об'єкт дослідження соціально-гуманітарних наук	2	-
2.	Повсякденність як предмет історичного дослідження	2	2
3.	Основні підходи до вивчення повсякденності	2	-
4.	Почуття і емоції як феномен повсякденної культури	1	2
5.	Гастрономічна культура: структура та функції	1	2

6. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	години	
		Ден.	Заоч.
1	Структура часу повсякденності	1	-
2	Культура повсякденності і cultural studies	1	1
3	Соціологічні дослідження повсякденності	2	1
4	Одяг та костюм в культурі повсякденності	2	1
5	Тілесність і тілесні практики в культурі повсякденного	2	1

7. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	-	

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Години	
		Ден.	Заоч.
1.	Основні форми повсякденної культури в історичній перспективі.	4	7
2.	Культура повсякденності у XX-XXI ст.	4	7
3.	Н.Еліас про поняття повсякденності	4	7
4.	«Життєвий світ» Е. Гуссерля як «сфера людської буденності.	4	7
5.	Історико-антропологічний підхід до аналізу повсякденності (М. Блок, Л. Февр,	4	7
6.	Аудіовізуальна культура повсякденності.	4	7
7.	Культура повсякденної комунікації.	4	7

8.	Повсякденність як подієва область публічного щоденного життя.	4	7
9.	Методи вивчення культури повсякденності. Метод усної історії (збір і запис «життєвих історій», інтерв'ю). Етнографічні та соціологічні методи включеного спостереження.	4	7
10.	Історичний підхід до аналізу повсякденності.	4	7
11.	«Культурні коди» Ю. Лотмана.	4	7
12.	Соціологія повсякденного життя (Етнометодологія) Г. Гарфинкель і А. Сікуреля. Аналіз повсякденності К. Гірца	4	7
13.	Значення аналізу гастрономічних уподобань людини за для досліджень культури повсякденності	4	7
14.	Мода і повсякденність.	4	5
15.	Світ речей в повсякденній культурі.	4	7

9. Індивідуальні завдання

Вимоги для виконання СРС та ІНДЗ.

Відповідно до положень КМСОНП, студентам пропонуються до виконання різні за типом та формою завдання до змістових модулів курсу. До таких завдань належать самостійна робота (СРС) та індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНДЗ), які є невід'ємною формою набуття нових знань та навичок з курсу «Культура повсякденності».

Виконання студентом СРС та ІНДЗ за окремими темами є обов'язковою умовою оцінювання його успішності з освоєння курсу. З метою успішного письмового виконання СРС та ІНДЗ студентам необхідно опрацювати за предметно-тематичним, алфавітним, систематичним та електронним каталогами бібліотек джерельну базу курсу «Культура повсякденності» відповідно до списку рекомендованої базової та допоміжної літератури.

Згідно з діючими бібліографічними вимогами, складається перелік використаних джерел та літератури з теми СРС та ІНДЗ (розміщується в якості останньої рубрики виконаного завдання). Результати роботи подаються у письмовій формі (роздрукований та сфальцьований реферат).

СРС та ІНДЗ подаються студентом на кафедру протягом 2 днів після останнього семінарського заняття для перевірки викладачем до складання заліку/або іспиту.

Форма подання – комп'ютерний набір, надрукований на аркушах формату А4, кегль 14, шрифт – Times New Roman, інтервал – 1, мова – українська (джерела та література подаються мовою оригіналу). Поля: ліве – 20 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Обсяг СРС та ІНДЗ (без врахування додатків) – 5-6 аркушів А4 без урахування титульної сторінки. Текст СРС та ІНДЗ подається у 3-ій особі від імені автора. Максимальна оцінка проекту становить 9 балів.

Критерії оцінки:

- змістовність,
- логічність викладення матеріалу,
- самостійність висновків,
- дотримування вимог щодо оформлення тексту.

Текст складається з наступних частин: вступу, основної частини (аналіз опрацьованих джерел з обраної теоретичної проблеми), висновків та списку опрацьованих джерел і літератури в алфавітному порядку (не менше 10 позицій).

Фактичну частину реферату становить аналіз результатів роботи з публікаціями із досліджуваної теми, тобто студент повинен структурувати отриманні знання з конкретного питання повсякденної культури. Наприклад, застосовуючи творчий підхід, студент опрацьовує, порівнює та групує концептуальні підходи різних авторів стосовно вивчення теми (навести відомості про основних авторів та зміст публікацій, монографій, навчальних посібників, підручників, збірників праць науково-практичних конференцій тощо).

Обов'язковою умовою виконання завдання є дотримування діючих вимог до оформлення бібліографічних посилань (ДСТУ 7.1:2006).

Реферативне дослідження з курсу «Культура повсякденності»

1. Повсякденність і її місце в структурі культури.
2. Функції культури повсякденності.
3. Повсякденність як джерело соціокультурних стереотипів.
4. Повсякденність як простір формування національної специфіки.
5. Повсякденність як простір прояви національної специфіки.
6. Проблема «свій - чужий», «ми - вони» і її рішення в рамках культури повсякденності.
7. Глобалізація і повсякденність.
8. Сучасна культура і принцип диференціації (в контексті культури повсякденності).
9. Культурна семантика повсякденного простору.
10. Тіло людини. Досвід соціокультурної топографії.
11. Будинок як локус простору повсякденності.
12. Поселення як ареал-максимум повсякденного простору.

10. Методи навчання

Навчальні лекції, семінарські заняття, робота з першоджерелами (аналіз інформаційних джерел, літератури), робота з базами даних мережі Інтернет, виконання студентами самостійної роботи та індивідуальних завдань.

11. Критерії оцінювання

Оцінювання ІНДЗ, яке виконується студентом під час практичних занять та самостійної роботи, здійснюється за такими критеріями: актуальність, аргументованість змісту, послідовність та логічність викладеної інформації, оформлення завдання, дотримання студентом термінів виконання.

Практичні, семінарські роботи оцінюються залежно від кількості завдань та обсягу завдання.

12. Засоби оцінювання

Під час вивчення дисципліни «Культура повсякденності» застосовується поточний та підсумковий контроль знань студента.

Поточний контроль здійснюється у формі контролю систематичності та активності роботи студентів протягом семестру під час вивчення програмного матеріалу дисципліни, зокрема: відвідування семінарських занять; виступи на семінарських заняттях; участь в обговоренні питань з певної теми; відповіді на запитання викладача; експрес-тестування; підготовка індивідуальних науково-дослідних завдань з окремих питань; участь у науково-практичних заходах із проблем дисципліни. Підсумковий контроль – екзамен

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Оцінювання знань та вмінь студентів відбувається за наступним розподілом:

Поточне тестування та самостійна робота											Підсумковий тест (екзамен)	Сума	
Змістовий модуль 1			Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3				50	100	
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11			T12

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	не зараховано з можливістю повторного складання
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	

0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни
------	---	--	---

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ЕКЗАМЕНУ

1. Поняття культури повсякденності.
2. Структура й зміст поняття «повсякденність».
3. Повсякденність як подієва область публічного щоденного життя.
4. Культура повсякденності як самостійна галузь вивчення культури.
5. «Життєвий світ» Е. Гуссерля як «сфера людської щоденності».
6. Н. Еліас про поняття повсякденності.
7. Теорія соціального конструювання реальності П. Бергера й Т. Лукмана.
8. Історико-антропологічний підхід до аналізу повсякденності (М. Блок).
9. Історико-антропологічний підхід до аналізу повсякденності (Л. Февр).
10. Історико-антропологічний підхід до аналізу повсякденності (Ф. Бродель).
11. Соціологія повсякденного життя (етнометодологія) Г. Гарфінкеля й А. Сікуреля.
12. Аналіз повсякденності К. Гірца.
13. Мікроісторичний підхід до аналізу повсякденності. «Культурні коди» Ю. Лотмана.
14. Людина у просторі житла.
15. Житло як культурний код.
16. Світ речей у повсякденній культурі.
17. Утилітарність речі.
18. Художність речі.
19. Родина як дисциплінарний простір культури.
20. Культура харчування.
21. Відношення до їжі в різних культурах і історичних періодах.
22. Повсякденне й святкове застілля.
23. Взаємозв'язок еволюції одягу й гео-кліматичних умов.
24. Реформа одягу й зміна відношення до тіла: еволюція гігієнічних норм.
25. Мода. Механізми поширення моди.
26. Аудіовізуальна культура повсякденності.
27. Культура повсякденної комунікації.
28. Культура повсякденності Стародавнього світу.
29. Культура повсякденності епохи Середньовіччя.
30. Культура повсякденності Нового часу.
31. Культура повсякденності сучасності (XX-XXI ст.).
32. Методи вивчення культури повсякденності.
33. Метод усної історії (збір і запис «життєвих історій», інтерв'ю).
34. Етнографічні й соціологічні методи включеного спостереження.
35. Квартира – повсякденний простір міського проживання.
36. Житло в місті й у селі.
37. Радянська «комуналка».

38. Концепція «серійного житла»: повсякденні вимоги до масового житла ХХ століття.
39. Розвиток уявлень про комфорт: еволюція виготовлення меблів.
40. Значення аналізу гастрономічних пристрастей людини для досліджень культури повсякденності.
41. Роль їжі у формуванні соціальної спільності.
42. Ритуальне приймання їжі.
43. Відношення до їжі в різних культурах і історичних періодах.
44. Місто як об'єкт дослідження культури повсякденності.
44. Структура й архітектура міського середовища: планування, забудова, оформлення вулиць і проблема житлової інфраструктури.
45. Антропологія міста.
46. Одяг і нагота.
47. Культура й тіло.
48. Спосіб життя як культурно-антропологічна категорія.
49. Соціально-культурні змісти свята.
50. Мода й повсякденність.

14. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення

До інструментно-методичного забезпечення курсу входять опорні конспекти лекцій, підручники та навчальні посібники, монографії, наукові статті, методичні рекомендації. Під час опанування дисципліни використовуються персональні комп'ютери, ноутбуки, мультимедійний проектор. Студенти для підготовки до семінарських занять та індивідуально-дослідного завдання використовують мережу Інтернет, програмне забезпечення пакету Microsoft Office.

15. Рекомендовані джерела інформації

Базова

1. Капкан М. В. Культура повсякденності: учебн. пособ. для академического бакалаврата / М. Капкан. – Москва: Издательство Юрайт, 2018. – 108 с.
2. Культура повсякденності. // Теория культуры: учебн. пособ. / Под. ред. С.Иконниковой, В.Большаковой. – СПб.: Питер, 2008. – С. 342-381; С. 405-418.
3. Марков Б. В. Культура повсякденності: учеб. пособ. – 2-е изд., доп. СПб., Питер. – 2017. – 368 с.
4. Нариси української популярної культури / За ред. О. Гриценка. – К.: УЦКД, 1998. – 760 с.;
5. Попович М.В. Нарис історії: культури України. – К.: АртЕк, 1999. – 728 с.

Допоміжна

1. Бибик С. П. Усна літературна мова в українській культурі повсякдення: монографія. – Ніжин: Аспект-Поліграф 2013. – 589 с.
2. Бродель Ф. Матеріальна цивілізація, економіка і капіталізм XV–XVIII ст.: У 3 кн. – К., 1995.
3. Гирц Клиффорд. Інтерпретація культур. – М.: РОССПЭН, 2004.
4. Історія повсякденності: теорія та практика: Матеріали Всеукр. наук. конф. (Переяслав-Хмельницький, 14–15 трав. 2010 р.) / Упоряд.: Лукашевич О.М., Нагайко Т.Ю. – Переяслав-Хмельницький, 2010. – 246 с.
5. История частной жизни: под общей ред. Ф.Арьеса и Ж.Дюби. Т. 1: От Римской империи до начала второго тысячелетия; под ред. П. Вейна /П. Вейн, П. Браун, И. Тебер, М. Руш, Э. Патлажан; пер. с франц. под ред. В.Михайлина. 2-е изд. – М.: Новое литературное обозрение, 2017. – 800 с.: ил. (Серия «Культура повседневности»).
6. История частной жизни: под общей ред. Ф.Арьеса и Ж.Дюби. Т. 2: Европа от феодализма до Ренессанса; под ред. Ж. Дюби / Д. Бартеlemi, Ф. Браунштайн, Ф. Контамин, Ж. Дюби, Ш. де Ла Ронсьер, Д. Ренье-Болер; пер. с франц. Е.Решетниковой и П.Каштанова. – М.: Новое литературное обозрение, 2015. – 784 с.: ил. (Серия «Культура повседневности»)
7. История частной жизни: под общей ред. Ф. Арьеса и Ж. Дюби. Т. 3: от Ренессанса до эпохи Просвещения; под ред. Р. Шартъе /Ф. Арьес, М. Эмар, Н. Кастан, И. Кастан, Р. Шартъе, А. Колломп, Д. Фабр, А. Фарж, Жан-Луи Фландрен, М. Фуазиль, Ж. Желис, Ж. Мари Гулемо, Ф. Лебрэн, О. Ранум, Ж. Ревель; пер. с франц. М.Неклюдовой. – М.: Новое литературное обозрение, 2016. – 720 с. (Серия «Культура повседневности»)
8. История частной жизни / Под общей ред. Ф. Арьеса и Ж. Дюби. Т. 4: от Великой Французской революции до I Мировой войны; под ред. М. Перро /А. Корбен, Роже-Анри Герран, К. Холл, Л. Хант, А. Мартен-Фюжье, М. Перро; пер. с франц. О. Панайотти. – М.: Новое литературное обозрение, 2018. – 672 с. (Серия «Культура повседневности»)
9. История частной жизни: под общ. ред. Ф. Арьеса и Ж. Дюби. Т. 5: От I Мировой войны до конца XX века; под ред. А. Про и Ж. Венсана / С. Боди-Жандро, Р. Лево, К. Орфали, А. Про, Д. Шнаппер, П. Симон-Наум, Ж. Венсан; пер. с фр. О. Панайотти. – М.: Новое литературное обозрение, 2019. – 688 с. (Серия «Культура повседневности»).
10. Кнабе Г. Мова побутових речей. - К., 1991.
11. Коляструк О.А. Історія повсякденності як об'єкт історичного дослідження: історіографічний та методологічний аспект. – Харків: Курсор, 2008. – 122с.
12. Коляструк О.А. Інтелігенція УСРР в 1920-ті рр...: повсякденне життя. – К.: Інститут історії України НАН України, 2011. – 312с.
13. Кунденко Я.Н. Повседневность как реалья культурной действительности: Дис... к. философ. н. – Х., 1998.

14. Лебина Н.Б. Энциклопедия банальностей: советская повседневность. – СПб., 2008.
15. Лосев И. Апология обыденности, или Реквием по утопии // Императивы человечности. – К.: Либідь, 1987
16. Лисак В. Ф. Повсякденність українських селян в умовах радянської дійсності (1950-1960-ті рр.): монографія /В.Ф.Лисак. – Донецьк: Східний видавничий дім, 2013. – 341 с.
17. Мелешко Л.А. Історія сім'ї в контексті повсякдення Донбасу (1990-ті – початок 2000-х рр.): автореф. дис. ... к. і. н. 07.00.01 – історія України / Донецький національний університет. – Донецьк, 2008. – 20 с.
18. Моль А. Соціодинаміка культури. - К., 1997.
19. Нариси повсякденного життя радянської України в добу непу (1921–1928 рр.): Колективна монографія / Відп. ред. С.В. Кульчицький: В 2 ч. – Ч. 1. – К.: Інститут історії України НАН України, 2009. – 445 с.; Ч. 2. – К.: Інститут історії України, 2010. – 382 с.
20. Тойнбі А.Дж. Збагнення історії. - К., 2001.
21. Шюц А. Избранное: Мир, светящийся смыслом / Пер. с нем. и англ. – М.: РОССПЭН, 2004. – 1056 с.

Інформаційні ресурси

22. Вісник МДУ. Серія: Філософія, культурологія, соціологія. Режим доступу: <http://visnyk-culturology.mdu.in.ua/>
23. Наукова бібліотека Маріупольського державного університету Режим доступу: http://slibr.mdu.in.ua/index/elektronna_biblioteka_nb_mdu/0-16
24. Пушкарева Н. История повседневности, как направление «исторических исследований». URL: <http://www.perspektivy.info/print.php?ID=50280>
25. АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ Альманах наукового товариства «Афіна» кафедри культурології та музеєзнавства Режим доступу: <http://kulturologiya.rv.ua/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8.html>
26. УКРАЇНСЬКА КУЛЬТУРА: МИНУЛЕ, СУЧАСНЕ, ШЛЯХИ РОЗВИТКУ Напрямок: Культурологія Режим доступу: <http://kulturologiya.rv.ua/%D0%B7%D0%B1%D1%96%D1%80%D0%BD%D0%B8%D0%BA%D0%B8.html>
27. Науковий журнал «Вісник Національної академії керівних кадрів культури і мистецтв» Режим доступу: <https://nakkim.edu.ua/science/vidannya-akademiji>

Додаток до Робочої програми навчальної дисципліни щодо внесення змін

Зміни обговорено та затверджено на засіданні кафедри протокол № ____ від «____»
_____20__ р.

Завідувач кафедри культурології та інформаційної діяльності

(підпис)

(Ім'я Прізвище)